

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

منتشر شده در **رصد خانه بحر آنها**
برگردان: مجله جنوب جهانی
فرستنده: عثمان حیدری
۰۴ جون ۲۰۲۵

عملیات «تار عنکبوت» اوکراین و آستانه پاسخ هسته‌ای روسیه

اسکات ریتر، افسر سابق اطلاعاتی ایالات متحده

عملیات «تار عنکبوت» اوکراین آستانه پاسخ هسته‌ای روسیه را درنور دیده است. واکنش روسیه و ایالات متحده می‌تواند سرنوشت جهان را رقم بزند.

در سال ۲۰۱۲، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، اظهار داشت: «تسلیمات هسته‌ای همچنان مهم‌ترین تضمین حاکمیت و تمامیت ارضی روسیه هستند و نقشی کلیدی در حفظ تعادل و ثبات منطقه‌ای ایفا می‌کنند.»
در سال‌های پس از آن، تحلیلگران و ناظران غربی، روسیه و رهبران آن را متهم کردند که به طور غیرمسئولانه‌ای تهدید تسلیمات هسته‌ای را به عنوان ابزاری برای «جنگ روانی» و فریب ستراتیژیک به کار می‌برند تا نقص‌های عملیاتی و تاکتیکی توانمندی‌های نظامی خود را پنهان کنند.

در سال ۲۰۲۰، روسیه برای اولین بار نسخه غیرمحرمانه دکترین هسته‌ای خود را منتشر کرد. این سند که با عنوان «اصول اساسی سیاست دولتی فدراسیون روسیه در زمینه بازدارندگی هسته‌ای» شناخته می‌شود، اشاره داشت که روسیه حق استفاده از تسلیحات هسته‌ای را برای خود محفوظ می‌دارد؛ در صورتی که مسکو در پاسخ به استفاده از تسلیحات هسته‌ای و سایر انواع سلاح‌های کشتار جمعی علیه خود یا متحدانش وارد عمل شود، و همچنین در صورت تجاوز با تسلیحات متعارف علیه فدراسیون روسیه، اگر موجودیت دولت به خطر افتد. این سند همچنین تصریح می‌کرد که روسیه حق استفاده از تسلیحات هسته‌ای را در صورت حمله یک دشمن به تأسیسات حیاتی دولتی یا نظامی فدراسیون روسیه، که اختلال در آن‌ها اقدامات پاسخگوی نیروهای هسته‌ای را مختل کند، برای خود محفوظ می‌دارد.

در سال ۲۰۲۴، ولادیمیر پوتین دستور بازنگری دکترین هسته‌ای روسیه را صادر کرد تا واقعیت‌های پیچیده ژئوپلیتیکی ناشی از «عملیات نظامی ویژه» (SMO) جاری در اوکراین را در نظر بگیرد؛ جایی که این درگیری به جنگ نیابتی بین مجموعه غرب (ناتو و ایالات متحده) و روسیه تبدیل شده بود.

دکترین جدید اعلام کرد که استفاده از تسلیحات هسته‌ای در صورت «تجاوز علیه فدراسیون روسیه و/یا متحدانش توسط هر دولت غیرهسته‌ای با مشارکت یا حمایت یک دولت هسته‌ای، که یک حمله مشترک تلقی خواهد شد»، مجاز خواهد بود.

زردخانه هسته‌ای روسیه همچنین در صورت «اقدامات یک دشمن که بر عناصر زیرساخت‌های دولتی یا نظامی بسیار مهم فدراسیون روسیه تأثیر بگذارد، به طوری که از کار انداختن آن‌ها اقدامات پاسخگوی نیروهای هسته‌ای را مختل کند»، وارد عمل خواهد شد.

تهدیدات لزوماً نیازی به شکل تسلیحات هسته‌ای نداشتند. در واقع، دکترین جدید ۲۰۲۴ به‌طور خاص تصریح می‌کرد که روسیه می‌تواند با تسلیحات هسته‌ای به هر تجاوز علیه روسیه که شامل «استفاده از تسلیحات متعارف باشد و تهدیدی جدی برای حاکمیت و/یا تمامیت ارضی آن به شمار آید»، پاسخ دهد.

عملیات «تار عنکبوت»، یعنی حمله گسترده به زیرساخت‌های نظامی حیاتی روسیه که مستقیماً به بازدارندگی هسته‌ای ستراتیژیک روسیه از طریق پهپادها مربوط می‌شود، آشکارا از خطوط قرمز تعیین‌شده توسط روسیه برای آغاز یک عملیات تلافی‌جویانه یا حمله پیشگیرانه هسته‌ای برای جلوگیری از حملات بیشتر عبور کرده است. سازمان اطلاعات و امنیت اوکراین (SBU) تحت مدیریت شخصی رئیس آن، واسیلی مالیوک، مسؤولیت این حمله را بر عهده گرفته است.

عملیات «تار عنکبوت» یک حمله پنهانی و مستقیم علیه زیرساخت‌ها و توانمندی‌های نظامی حیاتی روسیه است که مستقیماً به بازدارندگی هسته‌ای ستراتیژیک این کشور مربوط می‌شود. حداقل سه فرودگاه با پهپادهای FPV که از کامیون‌های غیرنظامی کاماز تبدیل‌شده به سکوها پر تاب پهپاد عمل می‌کردند، مورد حمله قرار گرفتند.

فرودگاه‌های «دیاگیلوف» در ریزان، «بلایا» در ایرکوتسک و «اولنیا» در مورمانسک، که محل استقرار بمبافکن‌های ستراتیژیک Tu-95 و Tu-22 و هواپیماهای هشدار زودهنگام A-50 هستند، هدف قرار گرفتند و در نتیجه بسیاری از هواپیماها منهدم یا به شدت آسیب دیدند.

این اقدام معادل آن است که یک عامل متخصص حملات پهپادی را علیه بمبافکن‌های B-52H نیروی هوایی ایالات متحده مستقر در پایگاه هوایی «مینوت» در داکوتای شمالی و پایگاه هوایی «بارکس‌دیل» در لوئیزیانا، و بمبافکن‌های B-2 مستقر در پایگاه هوایی «وایتمن» در میسوری انجام دهد.

زمان‌بندی عملیات «تار عنکبوت» به وضوح برای به هم زدن مذاکرات صلح برنامه‌ریزی‌شده در تاریخ ۲ جون در استانبول طراحی شده است.

مهمتر از همه، باید درک کرد که برای اوکراین غیرممکن است که به طور جدی برای مذاکرات صلح اساسی آماده شود، در حالی که در حال برنامه‌ریزی و اجرای عملیاتی مانند عملیات «تار عنکبوت» است. گرچه ممکن است SBU این حمله را انجام داده باشد، اما این اتفاق بدون اطلاع و رضایت رئیس‌جمهور اوکراین یا وزیر دفاع آن امکان‌پذیر نبوده است.

علاوه بر این، این حمله بدون رضایت شرکای اروپائی اوکراین، به‌ویژه بریتانیا، فرانسه و آلمان، که همگی در روزها و هفته‌های پیش از اجرای عملیات «تار عنکبوت» با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، مشورت مستقیم داشتند، رخ نمی‌داد.

اروپا اوکراینی‌ها را تشویق کرده است تا به عنوان حامیان فعال فرایند صلح استانبول دیده شوند، با این ایده که اگر مذاکرات شکست خورد، تقصیر به گردن روسیه بیفتد، نه اوکراین، که این امر ادامه حمایت نظامی و مالی اروپا از اوکراین را آسان‌تر کند.

به نظر می‌رسد که بازیگران امریکائی نیز نقش مهمی در این میان ایفا کرده‌اند: سناتور لیندزی گراهام، جمهوری‌خواه از کارولینای جنوبی، و سیدنی بلومنتال، دموکرات از کنتیکت، هفته گذشته به طور مشترک از اوکراین بازدید کردند. در این سفر، آن‌ها با دولت اوکراین برای یک بسته جدید تحریم‌های اقتصادی، که به تمایل روسیه برای پذیرش شرایط صلح بر اساس آتش‌بس ۳۰ روزه (یکی از خواسته‌های اصلی اوکراین) مرتبط است، هماهنگی نزدیکی داشتند.

به نظر می‌رسد عملیات «تار عنکبوت» تلاشی هماهنگ برای دور کردن روسیه از مذاکرات استانبول است؛ یا با تحریک یک اقدام تلافی‌جویانه از سوی روسیه که به اوکراین بهانه‌ای برای عدم حضور در مذاکرات (و به گراهام و بلومنتال بهانه‌ای برای پیشبرد قانون تحریم‌هایشان) می‌دهد، یا با تحریک روسیه به خروج از مذاکرات در حالی که گزینه‌های آینده خود را بررسی می‌کند؛ اقدامی که به همان اندازه باعث فعال شدن تحریم‌های گراهام-بلومنتال خواهد شد.

میزان آگاهی رئیس‌جمهور ترمپ، که برای موفقیت مذاکرات صلح بین روسیه و اوکراین تلاش کرده است، از اقدامات اوکراین مشخص نیست، از جمله این که آیا او این اقدام را از پیش تأیید کرده بود یا خیر (به نظر می‌رسد ترمپ از حمله اوکراین به ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، با استفاده از پهباد در سفر اخیر به کورسک بی‌اطلاع بود). هنوز مشخص نیست که روسیه چگونه به این آخرین اقدام اوکراین پاسخ خواهد داد؛ حملات پهبادی علیه پایگاه‌های نظامی روسیه پس از حداقل دو حمله اوکراینی به خطوط راه‌آهن روسیه رخ داد که خسارات قابل توجهی به لوکوموتیوها و واگن‌های مسافری وارد کرد و ده‌ها غیرنظامی را کشت یا زخمی کرد.

اما آنچه روشن است این است که اوکراین نمی‌توانست عملیات «تار عنکبوت» را بدون تأیید سیاسی و کمک عملیاتی متحدان غربی خود انجام دهد. هم سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا و هم بریتانیا نیروهای عملیات ویژه اوکراین را در اقدامات چریکی و جنگ‌های نامتعارف آموزش داده‌اند، و باور بر این است که حملات قبلی اوکراین به زیرساخت‌های حیاتی روسیه (پل کریمه و پایگاه هوایی انگلس) با کمک اطلاعاتی آمریکا و بریتانیا در مراحل برنامه‌ریزی و اجرا انجام شده است. در واقع، هم حملات به پل کریمه و هم پایگاه هوایی انگلس به عنوان محرک‌هایی برای صدور تغییرات دکترین هسته‌ای روسیه برای سال ۲۰۲۴ در نظر گرفته شدند.

در گذشته، روسیه به تحریکات اوکراین و متحدان غربی‌اش با ترکیبی از صبر و قاطعیت پاسخ داده است.

بسیاری این موضع را نشانه ضعف تفسیر کرده‌اند، چیزی که ممکن است بر تصمیم اوکراین و حامیان غربی‌اش برای انجام چنین عملیات تحریک‌آمیزی در آستانه مذاکرات مهم صلح تأثیر گذاشته باشد.

میزان توانائی روسیه برای ادامه نشان دادن همان سطح خویشتن‌داری گذشته، اکنون توسط ماهیت خود حمله مورد آزمایش قرار گرفته است: استفاده گسترده از سلاح‌های متعارف که نیروی بازدارندگی هسته‌ای ستراتیژیک روسیه را هدف قرار داده و به آن آسیب رسانده است.

تصور این که این تاکتیک در آینده به عنوان ابزاری برای از بین بردن دارائی‌های هسته‌ای ستراتیژیک (هوابیماها و راکت‌ها) و رهبری روسیه (حمله به پوتین در کورسک این تهدید را برجسته می‌کند) مورد استفاده قرار گیرد، دشوار نیست.

اگر اوکراین بتواند کامیون‌های کاماز را در نزدیکی پایگاه‌های هوایی ستراتیژیک روسیه قرار دهد، می‌تواند همین کار را علیه پایگاه‌های روسیه که میزبان نیروهای راکتی متحرک روسیه هستند، انجام دهد.

این واقعیت که اوکراین چنین حمله‌ای را انجام می‌دهد، همچنین نشان می‌دهد که سرویس‌های اطلاعاتی غربی تا چه حد در حال بررسی زمینه‌های هرگونه درگیری آینده با روسیه هستند، که اعضای ناتو و اتحادیه اروپا می‌گویند فعالانه در حال آماده‌سازی برای آن هستند.

ما در یک نقطه عطف حیاتی در عملیات نظامی ویژه (SMO) قرار گرفته‌ایم.

برای روسیه، خطوط قرمزی که تعریف آن‌ها را در رابطه با استفاده احتمالی از سلاح‌های هسته‌ای ضروری می‌دانست، نه تنها توسط اوکراین، بلکه توسط متحدان غربی آن نیز به وضوح نقض شده است.

رئیس‌جمهور ترمپ، که از روند صلح بین روسیه و اوکراین حمایت کرده است، اکنون باید با توجه به این تحولات، موضع ایالات متحده را مشخص کند.

مارکو روبیو، وزیر امور خارجه او، اذعان کرده است که تحت دولت قبلی جو بایدن، ایالات متحده در یک جنگ نیابتی با روسیه شرکت داشته است. کیت کلگ، فرستاده ویژه ترمپ به اوکراین، نیز اخیراً همین موضوع را در مورد ناتو اذعان کرده است.

به طور خلاصه، با ادامه حمایت از اوکراین، هم ایالات متحده و هم ناتو به بازیگران فعال در درگیری تبدیل شده‌اند که قبلاً از آستانه استفاده از تسلیحات هسته‌ای عبور کرده است.

ایالات متحده و جهان در آستانه یک فاجعه هسته‌ای قرار گرفته‌اند که خودمان آن را رقم زده‌ایم.

یا باید از سیاست‌هایی که ما را به این نقطه رسانده‌اند دست بکشیم، یا باید عواقب اعمال خود را بپذیریم و بهای آن را بپردازیم.

نمی‌توانیم در دنیای زندگی کنیم که آینده‌مان توسط صبر و خویشتن‌داری یک رهبر روسی در برابر تحریکاتی که خودمان مسئول آن هستیم، تعیین شود.

اوکراین، نه روسیه، تهدیدی حیاتی برای بشریت است.

ناتو، نه روسیه، مسئول تشویق اوکراین به این رفتارهای بی‌پرواست.

همین امر در مورد ایالات متحده نیز صادق است. اظهارات متناقض سیاست‌گذاران امریکایی درباره روسیه، پوشش سیاسی لازم را به اوکراین و متحدان ناتوی اش می‌دهد تا عملیات‌هایی مانند «تار عنکبوت» را برنامه‌ریزی و اجرا کنند.

سناتورهای گراهام و بلومنتال باید به خیانت متهم شوند، اگر دخالت آن‌ها در اوکراین با هدف خرابکاری عمدی در فرایند صلحی بوده که رئیس‌جمهور ترمپ آن را برای چشم‌انداز امنیت ملی آینده امریکا محوری دانسته است.

اما این خود ترمپ است که باید سرنوشت جهان را تعیین کند.

در ساعات آینده، بدون شک، خواهیم شنید که رئیس‌جمهور روسیه چگونه به این تحریک وجودی پاسخ خواهد داد. ترمپ نیز باید پاسخ دهد:

– با گفتن به گراهام، بلومنتال و حامیان‌شان که تحریم‌های روسیه را کنار بگذارند.

– با دستور دادن به ناتو و اتحادیه اروپا برای توقف و خودداری از ادامه حمایت نظامی و مالی از اوکراین.

– و با انتخاب یک طرف در عملیات نظامی ویژه (SMO).

اگر ترمپ اوکراین را انتخاب کند، به آغاز یک جنگ هسته‌ئی کمک کرده است.

اگر روسیه را انتخاب کند، جهان را نجات خواهد داد.